Gofal Cymdeithasol **Cymru**
Social Care **Wales**

Arweinlyfr: Fframwaith dysgu ac ymsefydlu ar gyfer rheolwyr blynyddoedd cynnar a gofal plant

Cynnwys y ddogfen

Cyflwyniad 3

Pwy ddylai gwblhau'r fframwaith? 4

Sut i ddefnyddio'r dogfennau cofnodi tystiolaeth 6

Atodiad 1 - Safonau Rhan A (rhestr lawn) 8

Atodiad 2 - Safonau Rhan B (rhestr lawn) 12

Atodiad 3 - Ffyrdd a awgrymir o rannu cynnydd 30

Cyflwyniad

Mae'r **Fframwaith dysgu ac ymsefydlu ar gyfer rheolwyr blynyddoedd cynnar a gofal plant (y fframwaith)** yn broses sy'n cael ei chydnabod yn genedlaethol ac sy'n seiliedig ar dystiolaeth i'ch helpu i fagu hyder yn eich rôl fel rheolwr. Bydd yn eich helpu i ddatblygu'r wybodaeth a'r ddealltwriaeth sydd eu hangen arnoch chi ar gyfer arwain a rheoli ym maes gofal, chwarae, dysgu a datblygiad plant.

Mae dwy ran i'r fframwaith:

Rhan A – Gwybodaeth

Mae Rhan A yn seiliedig ar dair prif safon sy'n canolbwyntio ar yr hyn y mae angen i chi ***ei*** *wybod* fel rheolwr:

Safon 1: Arwain ymarfer plentyn-ganolog

Safon 2: Fframweithiau damcaniaethol ar gyfer arwain a rheoli

Safon 3: Deall sut i arwain a rheoli perfformiad tîm effeithiol

Rhennir pob safon yn elfennau (1.1, 1.2, 1.3) sy'n disgrifio'r wybodaeth benodol y mae angen i chi ei dangos.

Ceir dadansoddiad llawn o'r safonau yn Atodiad 1.

Rhan B - Cymhwysedd

Mae Rhan B yn seiliedig ar y chwe phrif safon sy'n canolbwyntio ar y cymwyseddau **a enillwyd wrth weithio** fel rheolwr:

Safon 1: Arwain a rheoli ymarfer plentyn-ganolog

Safon 2: Arwain a rheoli perfformiad tîm effeithiol

Safon 3: Arwain a rheoli ansawdd y gweithle/lleoliad

Safon 4: Ymarfer proffesiynol

Safon 5: Arwain a rheoli ymarfer sy'n hybu'r broses o ddiogelu plant

Safon 6: Arwain a rheoli iechyd, diogelwch a diogeledd yn y gweithle/lleoliad.

Rhennir pob safon yn elfennau (1.1, 1.2, 1.3) sy'n disgrifio'r cymwyseddau penodol y mae angen i chi eu dangos.

Ceir dadansoddiad llawn o'r safonau yn Atodiad 2.

Pwy ddylai gwblhau'r fframwaith?

Ewch i dudalen we'r Fframwaith dysgu ac ymsefydlu ar gyfer rheolwyr y blynyddoedd cynnar a gofal plant i gael rhagor o wybodaeth am sut y gall y fframwaith gefnogi rolau penodol.

Sut i gwblhau'r fframwaith

Mae dwy ddogfen i'w cwblhau:

Cofnod tystiolaeth A: Gwybodaeth (i gwblhau Rhan A y fframwaith)

Cofnod tystiolaeth B: Cymhwysedd (i gwblhau Rhan B y fframwaith)

Byddwch chi'n cwblhau'r fframwaith drwy gofnodi tystiolaeth y *logiau tystiolaeth* ym mhob dogfen. Mae'r fframwaith yn annog dull cyfannol, felly gallwch chi ddefnyddio'r un dystiolaeth i fodloni nifer o safonau.

Dogfennau cyfeirio:

Mae dwy ddogfen i'ch cefnogi wrth i chi fynd drwy'r llyfrau gwaith uchod:

- **Arweinlyfr y fframwaith dysgu ac ymsefydlu ar gyfer rheolwyr blynyddoedd cynnar a gofal plant (y ddogfen hon)** Mae'r arweinlyfr hwn yn rhoi gwybodaeth allweddol i chi am y fframwaith ac yn eich tywys drwy'r broses. Dylech chi ei ddarllen yn ofalus cyn i chi ddechrau cwblhau'r fframwaith neu os ydych chi'n cefnogi rhywun arall i'w gwblhau.
- **Dogfen atebion enghreifftiol**
  Mae'r ddogfen atebion enghreifftiol yn dangos ymatebion enghreifftiol ar gyfer rhai o'r tasgau i'ch helpu i ddeall faint o fanylion i'w cynnwys wrth gwblhau'r fframwaith.

Beth mae'r fframwaith yn ei gwmpasu

Mae'r fframwaith hwn yn nodi safonau sy'n cyfateb i'r deilliannau dysgu gorfodol ar gyfer y cymwysterau Ymarfer canlynol:

- Lefel 4 Paratoi ar gyfer Arwain a Rheoli ym maes Gofal, Chwarae, Dysgu a Datblygiad Plant
- Lefel 5 Arwain a Rheoli Gofal, Chwarae, Dysgu a Datblygiad Plant: Ymarfer

Mae'r safonau hyn yn egluro'r wybodaeth a'r ymarfer gofynnol ar gyfer rheolwyr ym maes blynyddoedd cynnar a gofal plant.

Er bod y fframwaith yn defnyddio'r un deilliannau dysgu â'r cymwysterau hyn, fframwaith gweithle ydyw, nid cymhwyster a asesir. Mae hyn yn golygu eich bod chi'n ei gwblhau drwy gasglu a chyflwyno tystiolaeth o'ch gweithle i ddangos eich cymhwysedd. Bydd hwn wedyn yn cael ei adolygu a'i ddefnyddio i benderfynu a ydych chi'n bodloni'r safonau.

A yw'r fframwaith wedi'i gwblhau yn drosglwyddadwy i leoliadau neu gyd-destunau eraill?

Ydy, mae'n drosglwyddadwy. Cadwch eich tystiolaeth yn ddiogel, gan fod eich portffolio yn dangos yr hyn rydych chi wedi'i ddysgu i gyflogwyr a rheoleiddwyr, a gellir ei ddefnyddio os byddwch chi'n newid swydd.

Rolau a chyfrifoldebau

Rhaid i chi (y sawl sy'n cwblhau'r fframwaith) wneud y canlynol:

- cwblhau rhannau gofynnol y fframwaith
- casglu a chofnodi tystiolaeth yn glir yn y logiau tystiolaeth
- dangos eich dealltwriaeth a sut rydych yn defnyddio'r safonau yn eich gwaith.

Person a enwebwyd

Mae person a enwebwyd yn cefnogi'r rheolwr ac yn ei arwain drwy rannau A a B y fframweithiau, gan adolygu a chadarnhau ei fod wedi bodloni'r safonau.

Pwy all fod yn berson a enwebwyd?

Gallan nhw fod yn amrywiaeth o wahanol bobl, er enghraifft Unigolyn Cyfrifol, unigolyn / unigolion a enwebwyd dynodedig, arweinydd datblygu ymarfer neu reolwr arall sy'n goruchwylio eich gwaith.

Rhaid i'r person a enwebwyd sy'n gyfrifol am gymeradwyo'r safonau:

- feddu ar wybodaeth ymarferol o'r safonau maen nhw'n eu hadolygu
- bod yn fedrus yn y maes maen nhw'n ei gadarnhau
- bod yn gyfarwydd ag ymarfer y rheolwr.

Rhaid i'r person a enwebwyd:

- gefnogi ac arwain y rheolwr drwy'r fframwaith
- bod yn alwedigaethol gymwys, gwybod am ymarfer y rheolwr, a deall y safonau
- adolygu tystiolaeth y rheolwr, rhoi adborth a chymeradwyo pob safon pan gânt eu bodloni
- darparu cymorth drwy ymweliadau, trafodaethau proffesiynol, arsylwadau ac arweiniad parhaus.

Cymeradwyaeth a thystysgrif gwblhau

- Mae'r rheolwr a'r person a enwebwyd yn cymeradwyo ac yn dyddio pob safon unigol yn y logiau tystiolaeth
- Pan fydd yr holl safonau wedi'u bodloni, bydd y person a enwebwyd yn lawrlwytho **tystysgrif gwblhau** a ddylai wedyn gael ei llofnodi gan y **person a enwebwyd** a'r rheolwr
- Cadwch y dystysgrif gwblhau a'r logiau tystiolaeth wedi'u cwblhau yn ddiogel fel tystiolaeth. Lawrlwytho tystysgrif gwblhau

Sut i ddefnyddio'r dogfennau cofnodi tystiolaeth

Cofnod tystiolaeth ar gyfer Rhan A: Gwybodaeth

Mae dwy adran i'r cofnod tystiolaeth hwn:

Adran 1 - Logiau tystiolaeth

Er mwyn bodloni gofynion Rhan A y fframwaith, rhaid i chi roi tystiolaeth ar gyfer pob safon. Bydd eich person a enwebwyd yn adolygu eich tystiolaeth, yn gwirio ei bod yn bodloni'r meini prawf gofynnol, ac yn ei chymeradwyo'n ffurfiol.

- Byddwch chi'n cofnodi tystiolaeth ar gyfer pob rhan o'r safonau yn y gofod a ddarperir.
- Byddwch chi'n egluro'n glir sut rydych chi wedi bodloni pob safon, gan ddefnyddio gwahanol fathau o dystiolaeth fel trafodaethau, cyrsiau hyfforddi rydych wedi'u cwblhau, a thystysgrifau o gymwysterau blaenorol.
- Bydd y person a enwebwyd yn adolygu eich cofnod tystiolaeth wrth i chi ei lenwi. Byddan nhw'n ychwanegu sylwadau ac adborth yn y gofod a ddarperir. Pan fyddant yn fodlon bod y dystiolaeth yn bodloni'r safonau gofynnol, byddan nhw'n dyddio ac yn cymeradwyo'r safon.
- Gallwch chi ddefnyddio gwahanol fathau o dystiolaeth ar draws y safonau. Mae enghreifftiau o'r rhain ar gael ar wefan Gofal Cymdeithasol Cymru.

Gallwch chi gwblhau'r safonau mewn unrhyw drefn. Does dim angen i chi aros nes byddwch chi wedi'u cwblhau i gyd cyn eu rhannu â'ch person a enwebwyd i gael adborth ac i'w cymeradwyo. Dylech chi a'ch person a enwebwyd gytuno ar sut a phryd y byddwch chi'n rhannu gwybodaeth, fel bod y broses yn gweithio'n dda i'r ddau ohonoch chi. Am enghreifftiau o sut y gallwch rannu cynnydd gyda'ch person a enwebwyd, gweler Atodiad 3:Ffyrdd a awgrymir o rannu cynnydd.

Adran 2 - Tasgau i fynd i'r afael ag unrhyw fylchau yn eich gwybodaeth

Mae Adran 2 y ddogfen cofnodi tystiolaeth yn cynnwys tasgau dewisol a all eich helpu i lenwi unrhyw fylchau mewn gwybodaeth.

Mae gan bob safon dasgau i gynyddu eich gwybodaeth. Os nad oes gennych chi ddigon o dystiolaeth sy'n seiliedig ar wybodaeth ar gyfer safon, gallwch chi gwblhau'r tasgau hyn er mwyn datblygu a mynd i'r afael â'r wybodaeth sydd ei hangen arnoch.

Does dim angen i chi gwblhau pob tasg yn Adran 2. Cwblhewch y rhai lle mae angen i chi gynyddu gwybodaeth ychwanegol yn unig. Ar ôl i chi gwblhau tasg, bydd y person a enwebwyd yn adolygu eich gwaith ac yn gwirio a ydych chi'n cyrraedd y lefel ofynnol o wybodaeth erbyn hyn.

Mae'r tasgau hyn yn un ffordd o gael y ddealltwriaeth angenrheidiol, ond nid dyma'r unig opsiwn. Gallwch hefyd ddatblygu eich gwybodaeth drwy weithgareddau dysgu eraill, fel eich ymchwil eich hun.

Cofnod tystiolaeth ar gyfer Rhan B: Cymhwysedd

Mae dwy adran i'r cofnod tystiolaeth hwn:

Adran 1 - Logiau tystiolaeth

Er mwyn bodloni gofynion Rhan B y fframwaith, rhaid i chi roi tystiolaeth ar gyfer pob safon. Bydd eich person a enwebwyd yn adolygu eich tystiolaeth, yn gwirio ei bod yn bodloni'r meini prawf gofynnol, ac yn ei chymeradwyo.

Byddwch chi'n cofnodi tystiolaeth ar gyfer pob rhan o'r safonau yn y gofod a ddarperir, gan ddefnyddio enghreifftiau go iawn o dystiolaeth o'ch gwaith o ddydd i ddydd i ddangos sut rydych chi'n bodloni pob safon.

Sylwer:

- Gallwch chi ddefnyddio'r un dystiolaeth ar draws nifer o safonau os yw'n briodol
- Gallwch chi roi mwy nag un enghraifft ar gyfer pob safon i gryfhau tystiolaeth o'ch cymhwysedd. Gall enghreifftiau o dystiolaeth gynnwys:
  - adroddiadau rydych chi wedi'u hysgrifennu
  - cyfarfodydd rydych chi wedi'u harwain
  - polisïau rydych chi wedi'u diweddaru
  - adegau pan mae'r person a enwebwyd wedi arsylwi arnoch chi
- dros amser, byddwch chi'n creu portffolio o enghreifftiau. Bydd eich person a enwebwyd yn adolygu hyn ac yn ei ddefnyddio i gymeradwyo'r safonau gofynnol. Mewn rhai achosion, bydd yr wybodaeth a gofnodir yn y log tystiolaeth yn ddigon. Mewn achosion eraill, efallai y bydd angen i chi gyfeirio'r person a enwebwyd at enghreifftiau neu ddogfennau ategol ychwanegol.

Darperir rhestr wirio hefyd i'ch helpu i gadw golwg ar y safonau yr ydych wedi'u dechrau a'u cwblhau.

Adran 2 - Dogfennau a gwybodaeth ategol

Mae Adran 2 yn rhoi gwybodaeth gyfeirio ddewisol i chi ac amrywiaeth o dempledi dogfennau i'ch helpu i gwblhau Rhan B y fframwaith.

Atodiad 1 - Safonau Rhan A (rhestr lawn)

Safon 1: Arwain ymarfer plentyn-ganolog

(Mae hyn yn cysylltu ag Uned 405 City & Guilds Lefel 4: Paratoi ar gyfer Arwain a Rheoli ym maes Gofal, Chwarae, Dysgu, a Datblygiad Plant)

Dylai rheolwyr sy'n llenwi Cofnod Tystiolaeth Rhan A allu dangos a thystiolaethu eu gwybodaeth a'u dealltwriaeth o'r canlynol:

Safon	Disgrifiad o'r canlyniad dysgu	Rhaid i'r dystiolaeth a gyflwynir ddangos bod gan y rheolwr ddealltwriaeth a phrofiad o'r canlynol:
1.1	**Deall datblygiad dulliau seiliedig ar hawliau a sut mae'r rhain yn parhau i ddatblygu ac yn dylanwadu ar ymarfer plentyn-ganolog**	**(a)** Y ffordd y mae dulliau gweithredu seiliedig ar hawliau ar gyfer plant: • wedi datblygu dros amser • yn rhan annatod o gonfensiynau, deddfwriaeth, fframweithiau rheoleiddio a Pholisi Llywodraeth Cymru **(b)** Llywio ymarfer lleol a dylanwadu arno
1.2	**Deall sut i hybu tegwch, cydraddoldeb, amrywiaeth a chynhwysiant**	**(a)** Deddfwriaeth a pholisi sy'n cefnogi tegwch, cydraddoldeb, amrywiaeth a chynhwysiant **(b)** Y ffordd y mae ymddygiadau a gwerthoedd yn y gweithle/lleoliad yn hybu tegwch, cydraddoldeb, amrywiaeth a chynhwysiant **(c)** Effaith gwahaniaethu, stereoteipio, rhagfarn ac anghydbwysedd o ran pŵer ar degwch, cydraddoldeb, amrywiaeth a chynhwysiant
1.3	**Deall effaith y Gymraeg a diwylliant Cymru ar eich gweithle / lleoliad**	**(a)** Deddfwriaeth, Polisi Llywodraeth Cymru a Safonau'r Gymraeg a sut mae'r rhain yn ymwneud â hawliau plant **(b)** Ffyrdd a dulliau sy'n gallu cael eu defnyddio i hybu ac annog defnydd o'r Gymraeg a'i diwylliant yn y gweithle/mewn lleoliadau

1.4	**Deall atal ac ymyrryd yn gynnar**	**(a)** Pwysigrwydd atal ac ymyrryd yn gynnar **(b)** Modelau a dulliau ar gyfer atal ac ymyrryd yn gynnar **(c)** Pwysigrwydd sicrhau bod plant a'u teuluoedd/gofalwyr yn cael eu hannog a'u cefnogi i fynegi eu teimladau, eu barn a'u dewisiadau o ran 'yr hyn sy'n bwysig' iddyn nhw
1.5	**Deall effaith diogelu ar eich gweithle / lleoliad**	**(a)** Cyfrifoldebau gweithle/lleoliad mewn perthynas â diogelu plant plant **(b)** Gofynion rheoleiddio ar gyfer diogelu **(c)** Rolau a chyfrifoldebau'r Swyddog Diogelu Dynodedig mewn lleoliad **(ch)** Ymarfer/adolygiadau o achosion difrifol sy'n ymwneud â phlant a'u heffaith ar ymarfer **(d)** Rolau a chyfrifoldebau tîm amlasiantaethol mewn perthynas ag amddiffyn plant **(dd)** Rolau a chyfrifoldebau mewn amrywiaeth o gyfarfodydd diogelu **(e)** Sut i arwain amgylchedd sy'n hybu diogelu **(f)** Sut mae polisi ac ymarfer yn cefnogi ac yn hybu diogelu
1.6	**Gwybod sut mae damcaniaethau a modelau yn cefnogi dealltwriaeth o ddatblygiad plant**	**(a)** Y rhyng-gysylltiad rhwng ffactorau biolegol, seicolegol ac amgylcheddol-gymdeithasol a'u perthynas â datblygiad plant. **(b)** Sut mae damcaniaethau a modelau yn ymwneud â Phrofiadau Niweidiol yn ystod Plentyndod yn cael eu llywio gan ffactorau biolegol, seicolegol ac amgylcheddolgymdeithasol.

Safon 2: Fframweithiau damcaniaethol ar gyfer arwain a rheoli

(Mae hyn yn cysylltu ag Uned 406 City & Guilds Lefel 4: Paratoi ar gyfer Arwain a Rheoli ym maes Gofal, Chwarae, Dysgu, a Datblygiad Plant)

Safon	Disgrifiad o'r canlyniad dysgu	Rhaid i'r dystiolaeth a gyflwynir ddangos bod gan y rheolwr ddealltwriaeth a phrofiad o'r canlynol:
2.1	**Deall dulliau damcaniaethol o arwain, rheoli, arloesi a newid**	**(a)** Damcaniaethau, modelau ac arddulliau: • Arwain • Rheoli • Arloesi a rheoli newid **(b)** Diwylliant sefydliadol ac arweinyddiaeth foesegol

2.2	**Deall sut y dylid defnyddio hunanasesiad o'r gwasanaeth a gwerthusiad i gefnogi gwelliant parhaus**	**(a)** Dulliau sy'n gallu cael eu defnyddio i fesur canlyniadau gwella gwasanaeth **(b)** Sut i nodi meysydd i'w gwella yn y gweithle/lleoliad **(c)** Sut i wneud "yr hyn sy'n bwysig" yn annatod i blant a'u teuluoedd/gofalwyr wrth wella gwasanaethau **(ch)** Sut mae adborth cadarnhaol yn gallu cael ei ddefnyddio i wella canlyniadau i blant a theuluoedd/gofalwyr **(d)** Sut mae pryderon a chanmoliaeth yn gallu cael eu defnyddio er mwyn gwella ymarfer yn y gweithle/lleoliad
2.3	**Deall sut i reoli arloesi a newid**	**(a)** Manteision arloesi a newid **(b)** Heriau i arloesi a newid a ffyrdd o ymateb i'r rhain **(c)** Sut i ddefnyddio dull partneriaeth ar gyfer arloesi a newid

Safon 3: Deall sut i arwain a rheoli perfformiad tîm effeithiol

(Mae hyn yn cysylltu ag Uned 407 City & Guilds Lefel 4: Paratoi ar gyfer Arwain a Rheoli ym maes Gofal, Chwarae, Dysgu, a Datblygiad Plant)

Safon	Disgrifiad o'r canlyniad dysgu	Rhaid i'r dystiolaeth a gyflwynir ddangos bod gan y rheolwr ddealltwriaeth a phrofiad o'r canlynol:
3.1	**Deall cydraddoldeb, amrywiaeth a chynhwysiant yng nghyd-destun datblygu'r gweithlu**	**(a)** Sut i ddefnyddio dulliau er mwyn cefnogi cydraddoldeb, amrywiaeth a chynhwysiant wrth arwain a rheoli gweithwyr
3.2	**Deall pwysigrwydd y Gymraeg yng nghyd-destun datblygu'r gweithlu**	**(a)** Dulliau ar gyfer archwilio'r gweithlu presennol mewn perthynas â darpariaeth Gymraeg **(b)** Dulliau o gefnogi'r Gymraeg a'i diwylliant yn y gweithlu gweithlu **(c)** Dulliau o sicrhau bod y gweithlu yn deall pwysigrwydd hyrwyddo a chefnogi'r defnydd o'r Gymraeg yn y lleoliad
3.3	**Deall dulliau, sgiliau a phriodweddau ar gyfer arwain a rheoli timau'n effeithiol**	**(a)** Gwerthoedd ac ymddygiadau arwain craidd **(b)** Y gwahaniaethau rhwng arwain a rheoli mewn timau **(c)** Pwerau a chyfrifoldebau arweinwyr a rheolwyr **(ch)** Gwybodaeth emosiynol a rheoli perthnasoedd **(d)** Sut i ysgogi staff

3.4	**Deall pwrpas a gofynion prosesau recriwtio a sefydlu gweithwyr sy'n seiliedig ar werthoedd**	**(a)** Recriwtio sy'n seiliedig ar werthoedd **(b)** Sefydlu **(c)** Cyfnod prawf
3.5	**Gwybod sut i gefnogi perfformiad tîm effeithiol**	**(a)** Y broses o ddirprwyo tasgau a'u llywodraethu **(b)** Damcaniaeth rhyngddibyniaeth gymdeithasol a gwaith tîm **(c)** Pennu amcanion/nodau a chytuno arnynt **(ch)** Amcanion a rennir a dealltwriaeth o nodau'r tîm **(d)** Sicrhau bod dealltwriaeth o rolau unigol o fewn y tîm
3.6	**Gwybod sut i reoli gwrthdaro a pherfformiad gwael mewn tîm**	**(a)** Sut i ddelio â pherfformiad/cymhwysedd gwael **(b)** Sut i reoli sgyrsiau cadarnhaol **(c)** Dulliau o reoli a datrys gwrthdaro
3.7	**Deall goruchwylio ac arfarnu**	**(a)** Pwrpas a manteision goruchwylio **(b)** Sut i oruchwylio ac arfarnu'n effeithiol **(c)** Pwysigrwydd Datblygiad Personol Parhaus i staff
3.8	**Gwybod sut i ddefnyddio hyfforddiant, mentora a chyfweliadau cymhellol**	**(a)** Sut i ddefnyddio hyfforddiant, mentora a chyfweliadau cymhellol i gefnogi newid

Atodiad 2 - Safonau Rhan B (rhestr lawn)

Safon 1: Arwain a rheoli ymarfer plentyn-ganolog

(Mae hyn yn cysylltu ag Uned 501 City & Guilds Lefel 5: Arwain a Rheoli Gofal, Chwarae, Dysgu a Datblygiad Plant: Ymarfer)

Safon	Disgrifiad o'r canlyniad dysgu	Rhaid i'r dystiolaeth a gyflwynir ddangos bod gan y rheolwr ddealltwriaeth a phrofiad o'r canlynol:
1.1	**Arwain y defnydd o ymchwil ac ymarfer y mae tystiolaeth yn sail iddo ar gyfer datblygiad cyfannol a llesiant plant**	**(a)** Ymchwil gyfoes ac ymarfer wedi'i lywio gan dystiolaeth ar gyfer sicrhau datblygiad cyfannol a llesiant plant **(b)** Sut i ddadansoddi a gwerthuso damcaniaethau, modelau a fframweithiau sy'n cefnogi datblygiad cyfannol **(c)** Sut y gellir cymhwyso tystiolaeth ymchwil ochr yn ochr â damcaniaethau, modelau a fframweithiau **(ch)** Arwain y defnydd o ymchwil, tystiolaeth, damcaniaethau, modelau a fframweithiau er mwyn llywio ymarfer sy'n cefnogi datblygiad cyfannol a llesiant plant **(d)** Sicrhau y caiff enghreifftiau cadarnhaol o arferion da eu rhannu yn y gweithle/lleoliad
1.2	**Arwain a rheoli ymarfer sy'n hybu hawliau plant a llais y plentyn**	**(a)** Sicrhau bod gweithwyr yn cael eu cefnogi i ddeall: • sut i roi egwyddorion Confensiwn y Cenhedloedd Unedig ar Hawliau'r Plentyn ar waith • rôl 'sylwadau cyffredinol' perthnasol ar Gonfensiwn y Cenhedloedd Unedig ar Hawliau'r Plentyn • sut i annog cyfranogiad a llais plant • manteision cymryd risgiau mewn perthynas â datblygiad cyfannol a llesiant plant • camau gweithredu i'w cymryd os bydd safbwyntiau a dymuniadau'r plentyn yn gwrthdaro â safbwyntiau a dymuniadau ei deulu/gofalwyr **(b)** Rhoi polisïau, gweithdrefnau ac ymarfer ar waith sy'n gwneud y canlynol: rhoi dulliau seiliedig ar hawliau ar waith • sicrhau bod gan blant ddewis ac y cânt eu cynnwys mewn penderfyniadau • sicrhau y caiff plant eu cefnogi i fynegi eu teimladau a 'beth sy'n bwysig' • ystyried a thrafod anghenion plant • sicrhau bod gweithwyr yn cydbwyso manteision cymryd risgiau â'r angen i sicrhau diogelwch **(c)** Datblygu diwylliant sy'n sicrhau y caiff gweithwyr eu cefnogi i fynd ati i herio ymarfer nad yw'n arddel hawliau plant

1.3	**Arwain a rheoli lleoliadau sy'n defnyddio eu dealltwriaeth o ddamcaniaethau datblygiad plant**	**(a)** Sicrhau bod gweithwyr yn cael eu cefnogi i ddeall: • damcaniaethau am dwf, dysgu a datblygiad cyfannol y cyfnod cyn-geni • camau allweddol datblygiad niwrolegol a datblygiad yr ymennydd yn ystod: - y cyfnod cyn-geni plentyndod cynnar • ffactorau posibl a Phrofiadau Niweidiol yn ystod Plentyndod a allai effeithio ar ddatblygiad niwrolegol a datblygiad yr ymennydd • y posibilrwydd y gall straen a thrawma beri niwed i ddatblygiad a llesiant cyffredinol plant drwy gydol eu hoes • sut y gall camdriniaeth a thrawma effeithio ar niwroddatblygiad plant wrth iddynt dyfu i fyny • sut y gall arddulliau bondio ac ymlynu effeithio ar y ffordd y bydd plant yn ymddwyn mewn cymdeithas, yn meithrin perthnasoedd ac yn ymateb i eraill • y posibilrwydd y gall ymddygiad plant sydd wedi cael eu cam-drin neu sydd wedi profi trawma newid • cysylltiadau rhwng ymddygiad, camau datblygiadol, a phrofiadau o gam-drin a thrawma **(b)** Sicrhau y caiff gweithwyr eu cefnogi i roi eu dealltwriaeth o ddatblygiad plant ar waith

1.4	**Arwain a rheoli ymarfer sy'n hyrwyddo ac yn cefnogi dysgu, twf a datblygiad cyfannol**	**(a)** Sut i gefnogi dealltwriaeth gweithwyr o'r canlynol: • ystyr y term 'canlyniadau cadarnhaol' a'u rôl wrth helpu plant i'w cyflawni • sut i sicrhau canlyniadau cadarnhaol i blant • ystyr 'atal' ac 'ymyrryd yn gynnar' a sut y gall hyn helpu i sicrhau canlyniadau cadarnhaol i blant • dulliau o arsylwi ac asesu er mwyn monitro a nodi camau dysgu, twf a datblygiad cyfannol gan gynnwys sgema • y broses ar gyfer cofnodi canlyniadau arsylwadau ac asesiadau yn unol â pholisïau a gweithdrefnau'r gweithle/lleoliad a chanllawiau cenedlaethol • pwysigrwydd cynllunio ar gyfer cynnydd • sut i hybu'r broses o feithrin sgiliau annibyniaeth yn unol ag oedran a cham datblygu • sut y gellir addasu ymarfer er mwyn gwahaniaethu a chynnig cyfleoedd estynedig • pwysigrwydd lleferydd, iaith a chyfathrebu i ddysgu, twf a datblygiad cyfannol • rôl y teuluoedd/gofalwyr fel addysgwyr cyntaf a phartneriaid mewn dysgu, twf a datblygiad parhaus • cysylltiadau rhwng darparu amgylchedd diogel ac ysgogol a datblygiad plant • sut y mae dysgu drwy brofiad yn cyfrannu at ddysgu, twf a datblygiad cyfannol • sut i sicrhau bod datblygiad cyfannol plant yn cael ei gefnogi, gan sicrhau amgylchedd diogel ac ysgogol • rôl atgyfnerthu cadarnhaol wrth gefnogi dysgu, twf a datblygiad cyfannol plant **(b)** Arwain a rheoli amgylcheddau sy'n cefnogi chwarae, dysgu, twf a datblygiad **(c)** Rhoi polisïau, gweithdrefnau ac ymarfer ar waith er mwyn sicrhau bod gweithwyr yn gwneud y canlynol: • defnyddio arsylwadau i nodi cam twf a datblygiad cyfannol plant a'r broses o ddatblygu sgema • cynnig cyfleoedd ar gyfer gweithgareddau a phrofiadau ystyrlon a phleserus a chefnogi trefnau dyddiol • rhoi cyfleoedd dysgu ar waith, drwy ddarparu gweithgareddau sy'n gwahaniaethu, yn cynllunio ar gyfer dilyniant ac yn cynnig cyfleoedd estynedig • hybu dysgu, twf a datblygiad cyfannol • defnyddio atgyfnerthiad cadarnhaol a chanmoliaeth sy'n cefnogi dysgu, twf a datblygiad cyfannol plant **(ch)** Gweithredu os nad yw plentyn yn datblygu yn unol â'i oedran a'i gam datblygu disgwyliedig

1.5	**Arwain a rheoli'r defnydd o chwarae i gefnogi dysgu, twf a datblygiad cyfannol plant**	**(a)** Sut i gefnogi eraill i ddeall pwysigrwydd creu amgylchedd chwarae cyfoethog o ansawdd wedi'i arwain gan y plentyn er mwyn manteisio i'r eithaf ar y potensial ar gyfer dysgu, twf a datblygiad cyfannol **(b)** Arwain a rheoli ymarfer ar gyfer cynllunio, hybu a defnyddio gwahanol fathau o chwarae i gefnogi dysgu, twf a datblygiad cyfannol plant
1.6	**Arwain a rheoli'r broses gynllunio i blant**	**(a)** Arwain a rheoli ymarfer ar gyfer datblygu, adolygu a gwerthuso cynlluniau sy'n cefnogi twf, dysgu a datblygiad cyfannol plant **(b)** Sicrhau bod gweithwyr yn deall eu rôl, eu cyfrifoldeb a'u hatebolrwydd mewn perthynas â'r broses gynllunio **(c)** Sicrhau y caiff gweithwyr eu cefnogi i nodi adnoddau ychwanegol sydd eu hangen i ddiwallu anghenion plant **(ch)** Rhoi polisïau, gweithdrefnau ac ymarfer ar waith er mwyn monitro ac adolygu cynlluniau yn y gweithle/lleoliad er mwyn cadarnhau'r canlynol: • cynnydd plant unigol • effeithiolrwydd cyffredinol y broses gynllunio ac ymarfer yn y gweithle/lleoliad • meysydd i'w gwella **(d)** Sicrhau y caiff gwybodaeth o'r broses o fonitro ac adolygu cynlluniau ei chyflwyno i unigolion eraill perthnasol yn unol â gofynion y gweithle/lleoliad
1.7	**Arwain a rheoli'r broses o gefnogi newid a throsglwyddiadau**	**(a)** Cefnogi plant ac eraill i ddeall effaith bosibl newid a throsglwyddiadau ar ganlyniadau cadarnhaol **(b)** Arwain a rheoli ymarfer sy'n helpu plant, eu teuluoedd/gofalwyr ac eraill i nodi'r canlynol: • effaith bosibl newidiadau a throsglwyddiadau • ffactorau sy'n atal newid a throsglwyddiadau llwyddiannus llwyddiannus • canlyniadau cadarnhaol mewn perthynas â newid a throsglwyddiadau **(c)** Galluogi gweithwyr i nodi unrhyw gefnogaeth ychwanegol sydd ei hangen er mwyn helpu plant yn ystod newid a throsglwyddiadau **(ch)** Arwain a rheoli dulliau cydweithredol o gefnogi plant yn ystod newid a throsglwyddiadau

Safon 2: Arwain a rheoli perfformiad tîm effeithiol

(Mae hyn yn cysylltu ag Uned 502 City & Guilds Lefel 5: Arwain a Rheoli Gofal, Chwarae, Dysgu, a Datblygiad Plant: Ymarfer)

Safon	Disgrifiad o'r canlyniad dysgu	Rhaid i'r dystiolaeth a gyflwynir ddangos bod gan y rheolwr ddealltwriaeth a phrofiad o'r canlynol:
2.1	**Arwain datblygiad diwylliant cadarnhaol sy'n ysgogi ac yn ysbrydoli**	**(a)** Defnyddio modelau arwain, fframweithiau damcaniaethol ac arferion gorau a welwyd/a brofwyd gan arweinwyr/rheolwyr eraill er mwyn datblygu eich ymarfer eich hun fel arweinydd **(b)** Arwain datblygiad diwylliant ac amgylchedd sydd: • yn agored, yn dryloyw ac yn atebol • yn ddiogel ac yn gynhwysol • yn cydnabod, yn gwerthfawrogi ac yn parchu tegwch, cydraddoldeb ac amrywiaeth • yn cydnabod ac yn ymgorffori pwysigrwydd gofal tosturiol • yn cefnogi'r Gymraeg a diwylliant Cymru • yn gwerthfawrogi cyfraniadau gweithwyr tuag at gyflawni canlyniadau cadarnhaol a chyflenwi gwasanaethau • yn annog arloesedd a chreadigrwydd • yn annog dulliau gweithredu sy'n canolbwyntio ar atebion • yn cymell gweithwyr **(c)** Helpu gweithwyr i ddeall gweledigaeth a rennir a chyfeiriad strategol y gweithle/lleoliad a'u rôl wrth helpu i gyflawni ei amcanion **(ch)** Defnyddio arddulliau a dulliau arwain i roi gweledigaeth y gweithle/lleoliad ar waith mewn ffyrdd sy'n fyfyriol, yn gymhellol, yn arloesol ac yn gynhwysol **(d)** Sicrhau y caiff cyfraniad cadarnhaol gweithwyr ei gydnabod a'i werthfawrogi **(dd)** Gweithredu fel model rôl cadarnhaol ar gyfer arloesedd, creadigrwydd a newid **(e)** Ymateb mewn ffordd effeithlon, gadarnhaol ac adeiladol i broblemau, canmoliaeth, pryderon neu gwynion a gaiff eu codi **(f)** Myfyrio ar eich rhinweddau a'ch ymddygiad arwain eich hun a'u gwerthuso, ac ystyried i ba raddau y maent yn cefnogi diwylliant cymhellol ac ysbrydoledig o fewn y tîm ac wrth weithio gydag eraill

2.2	**Rheoli prosesau recriwtio a dethol effeithiol seiliedig ar werthoedd**	**(a)** Rhoi polisïau, gweithdrefnau ac ymarfer ar waith sy'n cefnogi prosesau recriwtio seiliedig ar werthoedd **(b)** Sicrhau bod prosesau recriwtio a dethol yn bodloni gofynion dethol diogel **(c)** Gweithio o fewn gofynion y sefydliad er mwyn: • gwerthuso'r wybodaeth, deall y profiad a'r sgiliau sydd eu hangen yn y gweithlu a nodi unrhyw fylchau • helpu i ddatblygu ac adolygu disgrifiadau swydd a manylebau person sy'n diwallu anghenion y gwasanaeth a ddarperir ac unrhyw fylchau a nodwyd • cytuno ar brosesau recriwtio a dethol gydag eraill • cytuno sut y gall plant gymryd rhan yn y broses recriwtio a dethol a sut y gellir cynnwys eu safbwyntiau a'u dewisiadau • hybu amrywiaeth yn y gweithlu **(ch)** Gweithio o fewn gofynion y sefydliad er mwyn: • defnyddio prosesau recriwtio a dethol seiliedig ar werthoedd y cytunwyd arnynt • darparu gwybodaeth ac adborth clir a chywir i ddysgwyr lle y gofynnir am hynny • Cadw cofnodion clir a chywir o'r broses recriwtio a dethol **(d)** Gwerthuso effeithiolrwydd y dulliau recriwtio a dethol a ddefnyddir yn eich gweithle/lleoliad

2.3	**Rheoli cyfnod cynefino gweithwyr seiliedig ar werthoedd effeithiol**	**(a)** Rhoi polisïau, gweithdrefnau ac ymarfer ar waith sy'n cefnogi prosesau sefydlu seiliedig ar werthoedd **(b)** Sicrhau y caiff trefniadau eu gwneud ar gyfer gweithwyr sy'n bodloni gofynion deddfwriaethol, gofynion rheoleiddiol a gofynion y gweithle/lleoliad **(c)** Sicrhau y caiff gweithwyr gopïau ysgrifenedig a disgwyliadau clir o ran y canlynol: • eu disgrifiad swydd, rôl, manyleb person, cyfrifoldebau ac atebolrwyddau • eu contract gan gynnwys telerau cyflogaeth • gofynion deddfwriaethol, rheoleiddiol a sefydliadol • unrhyw Godau Ymddygiad ac Ymarfer Proffesiynol perthnasol a chymwys • y gweithdrefnau a'r arferion y mae'n rhaid iddynt eu dilyn yn y gwaith **(ch)** Sicrhau y caiff gweithwyr gyfleoedd i drafod materion sy'n ymwneud ag ymarfer, eu cynnydd a'u hanghenion dysgu a datblygu yn rheolaidd **(d)** Sicrhau bod gan weithwyr gynllun datblygiad personol sy'n ystyried y canlynol: • eu gwybodaeth, dealltwriaeth, sgiliau a phrofiad presennol • disgwyliadau eu rôl • y wybodaeth, y ddealltwriaeth a'r sgiliau ychwanegol sydd eu hangen **(dd)** Sicrhau bod pob penodiad parhaol neu gyfnod penodol yn amodol ar fodloni'r amodau cyflogaeth **(e)** Rhoi polisïau, gweithdrefnau ac ymarfer ar waith ar gyfer sefydlu gweithwyr asiantaeth a/neu wirfoddolwyr lle y cânt eu defnyddio **(f)** Adolygu a gwerthuso effeithiolrwydd prosesau sefydlu

2.4	**Rheoli datblygiad proffesiynol parhaus gweithwyr drwy oruchwylio ac adolygiadau perfformiad**	**(a)** Rhoi polisïau, gweithdrefnau ac ymarfer ar waith ar gyfer goruchwylio a chynnal adolygiadau o berfformiad **(b)** Sicrhau bod cytundebau ysgrifenedig ar waith ar gyfer goruchwylio a chynnal adolygiadau o berfformiad ar gyfer pob gweithiwr **(c)** Sicrhau bod gweithwyr yn cael eu cefnogi i ddeall sut y mae eu gwaith a'u datblygiad parhaus yn cyfrannu at gyflawni canlyniadau cadarnhaol i blant **(ch)** Sicrhau bod cofnodion sesiynau goruchwylio ac adolygiadau o berfformiad yn gywir ac y cânt eu cwblhau o fewn y terfynau amser y cytunwyd arnynt **(d)** Defnyddio sesiynau arsylwi ac adborth gan eraill i asesu ymarfer gweithwyr yn erbyn eu rolau a'u cyfrifoldebau diffiniedig **(dd)** Creu amgylchedd cadarnhaol a diogel sy'n gwneud y canlynol: • hybu hunanfyfyrio • cefnogi deialog agored • cefnogi prosesau cyfnewid gwybodaeth ac adborth adeiladol **(e)** Defnyddio sesiynau goruchwylio â gweithwyr i wneud y canlynol: • rhoi adborth cytbwys ac adeiladol ar eu hymarfer • myfyrio ar sut y mae eu hymarfer yn cefnogi canlyniadau cadarnhaol i blant • cytuno ar gamau gweithredu, terfynau amser a nodau • monitro a gwerthuso'r broses o gyflawni'r nodau a'r camau gweithredu y cytunwyd arnynt • nodi meysydd dysgu a datblygu a'r gweithgareddau a'r dulliau a ddefnyddir i'w cefnogi • cefnogi ymdrechion i fyfyrio ar ymarfer ac i ystyried i ba raddau y mae gweithgareddau wedi diwallu eu hanghenion dysgu a datblygu • eu hannog i gymryd cyfrifoldeb personol dros eu datblygiad proffesiynol parhaus eu hunain • deall unrhyw ofynion deddfwriaethol, rheoleiddiol neu sefydliadol ar gyfer dysgu a datblygu • deall sut mae eu cyfraniad at ansawdd y gwasanaeth yn cael ei gydnabod a'i werthfawrogi • trafod a chytuno ar gamau gweithredu mewn perthynas ag unrhyw faterion sy'n ymwneud ag iechyd neu lesiant • eu helpu i addasu i newid **(f)** Cynnig cyfleoedd datblygu er mwyn helpu gweithwyr i ymarfer mewn ffordd ddiogel ac effeithiol **(ff)** Cael mynediad i gefnogaeth ychwanegol i weithwyr nad ydynt yn teimlo eu bod yn gymwys i ymgymryd ag unrhyw agwedd ar eu gwaith **(g)** Gwerthuso sut y mae eich ymarfer chi eich hun yn cefnogi sesiynau goruchwylio ac adolygiadau o berfformiad effeithiol

2.5	**Rheoli perfformiad gwael**	**(a)** Gofynion deddfwriaethol, rheoleiddiol a sefydliadol sy'n gysylltiedig â rheoli perfformiad gwael a sut a phryd y dylid ceisio cyngor arbenigol **(b)** Rhoi polisïau, gweithdrefnau ac ymarfer ar waith ar gyfer ymdrin ag achosion posibl o berfformiad gwael a chamymddwyn **(c)** Sicrhau bod gweithwyr yn cael eu cefnogi i ddeall polisïau a gweithdrefnau ar gyfer ymdrin ag achosion posibl o gamymddwyn a pherfformiad anfoddhaol **(ch)** Sicrhau bod gweithwyr yn cael adborth clir, teg a rheolaidd ar unrhyw broblemau posibl o ran ymddygiad a pherfformiad anfoddhaol **(d)** Datblygu diwylliant ac amgylchedd lle mae plant a/neu deuluoedd/gofalwyr/eraill yn teimlo y gallant herio ymddygiad a pherfformiad nad yw o bosibl yn cyrraedd y safonau disgwyliedig **(dd)** Sicrhau bod polisïau a gweithdrefnau yn cefnogi'r broses o roi gwybod am bryderon ynghylch ymddygiad a pherfformiad **(e)** Cytuno ar opsiynau rheoli os bydd ymddygiad a pherfformiad gweithwyr yn disgyn islaw'r safon ddisgwyliedig **(f)** Defnyddio sesiynau goruchwylio i ystyried a mynd i'r afael â'r resymau dros ymddygiad a pherfformiad sydd o bosibl yn is na'r safonau disgwyliedig gyda gweithwyr, er mwyn nodi'r achosion sylfaenol ac atebion posibl **(ff)** Asesu a yw gweithwyr yn llwyddo i gyflawni'r amcanion ymddygiad a pherfformiad a bennwyd ar eu cyfer er mwyn cadarnhau a gyflawnwyd gwelliannau **(g)** Sicrhau cyfrinachedd mewn perthynas ag unrhyw faterion sy'n ymwneud â chamymddwyn neu berfformiad anfoddhaol yn unol â gofynion deddfwriaethol, rheoleiddiol a sefydliadol
2.6	**Rheoli gwrthdaro mewn timau**	**(a)** Nodi sefyllfaoedd a all arwain at wrthdaro, mwy o bwysau neu argyfwng ac ymyrryd er mwyn osgoi sefyllfaoedd o'r fath **(b)** Rhoi strategaethau, modelau a fframweithiau damcaniaethol ar waith i ddatrys achosion o wrthdaro o fewn y tîm os byddant yn codi

2.7	**Rheoli'r broses o ddirprwyo tasgau**	**(a)** Rhoi polisïau, gweithdrefnau ac ymarfer ar waith ar gyfer dirprwyo tasgau **(b)** Sicrhau bod gweithwyr yn glir o ran y canlynol: • diben y tasgau a ddirprwywyd iddynt • eu rôl, cyfrifoldeb ac atebolrwydd dros y tasgau • y wybodaeth, y ddealltwriaeth a'r sgiliau sydd eu hangen i gyflawni'r tasgau • y camau gweithredu i'w cymryd os nad ydynt yn teimlo'n gymwys, neu os ystyrir nad yw'r dasg yn ddiogel, gan gynnwys gwrthod ymgymryd â'r dasg • unrhyw hyfforddiant neu gefnogaeth a fydd ar gael i'w cefnogi wrth ymgymryd â'r tasgau • sut y caiff eu gwaith ei fonitro **(c)** Dilyn gweithdrefnau llywodraethu y cytunwyd arnynt pan gaiff tasgau eu dirprwyo gan asiantaethau neu weithwyr proffesiynol eraill **(ch)** Cael mynediad i gefnogaeth ac adnoddau ychwanegol er mwyn galluogi gweithwyr i ymgymryd â'r tasgau a ddirprwywyd iddynt lle bo angen hynny
2.8	**Arwain a rheoli arloesedd a newid**	**(a)** Nodi meysydd drwy hunanwerthuso lle y gellid arloesi neu newid yn y gweithle/lleoliad **(b)** Nodi rhanddeiliaid posibl i gefnogi a datblygu newid neu arloesedd **(c)** Defnyddio dulliau gweithredu cydweithredol i gynnwys plant a'u teuluoedd/gofalwyr wrth arloesi a newid **(ch)** Hwyluso dealltwriaeth a rennir o'r angen i arloesi a newid a sut y mae hyn yn cefnogi'r canlynol: • gweledigaeth a rennir ac amcanion y gweithle/lleoliad • y gwaith o gyflawni canlyniadau cadarnhaol **(d)** Sicrhau bod gweithwyr ac eraill yn cael eu cefnogi i ddeall unrhyw gynlluniau rheoli newid, eu rôl a'u cyfrifoldebau a sut y caiff y cynlluniau eu gwerthuso **(dd)** Asesu'r heriau a'r effeithiau posibl sy'n gysylltiedig â'r newidiadau arfaethedig a gweithio gydag eraill i ddatblygu atebion **(e)** Addasu cynlluniau ac ymarfer er mwyn ystyried problemau neu rwystrau wrth iddynt godi **(f)** Nodi mesurau i asesu llwyddiant y datblygiad arloesol neu'r newid **(ff)** Arwain a rheoli ymarfer sy'n sicrhau y cynhelir ansawdd y gwasanaeth yn ystod cyfnodau o newid

Safon 3: Arwain a rheoli ansawdd y gweithle/lleoliad

(Mae hyn yn cysylltu ag Uned 503 City & Guilds Lefel 5: Arwain a Rheoli Gofal, Chwarae, Dysgu a Datblygiad Plant: Ymarfer)

Safon	Disgrifiad o'r canlyniad dysgu	Rhaid i'r dystiolaeth a gyflwynir ddangos bod gan y rheolwr ddealltwriaeth a phrofiad o'r canlynol:
3.1	**Deall damcaniaethau, dulliau a modelau y gellir eu defnyddio i gefnogi'r gweithle/lleoliad i fodloni gofynion safonau ansawdd**	**(a)** Y safonau ansawdd y mae'n rhaid i'r gweithle/lleoliad eu cyrraedd **(b)** Damcaniaethau, dulliau a modelau rheoli perfformiad, sicrhau ansawdd a rheoli'r gweithle/lleoliad **(c)** Modelau busnes ac adnoddau sy'n cefnogi'r broses o nodi cryfderau, gwendidau, cyfleoedd a bygythiadau yn y gweithle/lleoliad **(ch)** Sut i ddefnyddio tystiolaeth ymchwil, ymholiadau, adolygiadau ac adroddiadau cyfredol i gefnogi'r broses o wella'r gweithle/lleoliad **(d)** Cyfrifoldeb pobl a sefydliadau allweddol dros sicrhau ansawdd y gweithle/lleoliad
3.2	**Rheoli'r broses o weithredu systemau, gweithdrefnau ac ymarfer er mwyn monitro, mesur a gwella perfformiad y gweithle/lleoliad**	**(a)** Meithrin dealltwriaeth yn y gweithle/lleoliad o'r safonau ansawdd y mae angen eu cyrraedd **(b)** Sicrhau bod gweithwyr yn deall eu rôl, eu cyfrifoldebau a'u hatebolrwydd mewn perthynas â'r canlynol: • cyrraedd safonau ansawdd • gwella a datblygu darpariaeth o ansawdd **(c)** Arwain gwaith i nodi sut y caiff perfformiad y gweithle/lleoliad ei fesur, gan gynnwys dangosyddion allweddol a rolau a chyfrifoldebau **(ch)** Nodi dulliau priodol ar gyfer casglu data er mwyn mesur perfformiad y gweithle/lleoliad mewn ffordd wrthrychol **(d)** Rhoi polisïau, gweithdrefnau ac ymarfer ar waith sy'n gwneud y canlynol: • cynnwys pob gweithiwr wrth nodi cryfderau'r gweithle/lleoliad a'r meysydd i'w gwella • ystyried safbwyntiau gweithwyr, teuluoedd/gofalwyr, plant a rhanddeiliaid eraill • defnyddio adolygiadau, cyngor ac adborth gan asiantaethau allanol • nodi'r newidiadau sydd eu hangen ac unrhyw adnoddau ychwanegol sydd eu hangen er mwyn gallu eu cyflawni • datblygu cynlluniau gweithredu sy'n amlinellu canlyniadau ac amcanion clir **(dd)** Arwain a rheoli'r broses o roi cynlluniau gweithredu y cytunwyd arnynt ar waith

		(e) Sicrhau bod gweithwyr yn cael eu cefnogi i ymgymryd â'u rolau er mwyn bodloni gofynion ansawdd **(f)** Rhoi polisïau, gweithdrefnau ac ymarfer ar waith ar gyfer monitro a mesur cynnydd y gweithle/lleoliad yn erbyn dangosyddion perfformiad y cytunwyd arnynt **(ff)** Nodi'r newidiadau pellach sydd eu hangen i ymateb i'r meysydd i'w gwella a'r adnoddau sydd eu hangen er mwyn gallu eu cyflawni
3.3	**Defnyddio dadansoddiadau o ddigwyddiadau, canmoliaethau, pryderon a chwynion i wella'r gweithle/ lleoliad**	**(a)** Rhoi polisïau, gweithdrefnau ac ymarfer ar waith i sicrhau y caiff gwersi eu dysgu o ddigwyddiadau, canmoliaethau, pryderon a chwynion **(b)** Datblygu diwylliant lle yr ystyrir digwyddiadau, canmoliaethau, pryderon a chwynion fel ffordd o wella'r gweithle/lleoliad **(c)** Arwain gwaith i gynnal adolygiadau rheolaidd o ddigwyddiadau, canmoliaethau, pryderon a chwynion er mwyn nodi tueddiadau, meysydd o arferion da a meysydd i'w gwella yn y gweithle/lleoliad **(ch)** Sicrhau bod gweithwyr a phlant/teuluoedd/gofalwyr yn ymwybodol o feysydd o arferion da a meysydd i'w gwella yn y gweithle/lleoliad **(d)** Defnyddio adolygiadau o ddigwyddiadau, canmoliaethau, pryderon a chwynion i wella ansawdd y gweithle/lleoliad **(dd)** Cofnodi a rhoi gwybod am newidiadau a wneir mewn ymateb i adolygiadau o ddigwyddiadau, canmoliaethau, pryderon a chwynion yn unol â gofynion deddfwriaethol, gofynion o ran ansawdd a gofynion sefydliadol

Safon 4: Ymarfer proffesiynol

(Mae hyn yn cysylltu ag Uned 504 City & Guilds Lefel 5: Arwain a Rheoli Gofal, Chwarae, Dysgu, a Datblygiad Plant: Ymarfer)

Safon	Disgrifiad o'r canlyniad dysgu	Rhaid i'r dystiolaeth a gyflwynir ddangos bod gan y rheolwr ddealltwriaeth a phrofiad o'r canlynol:
4.1	**Deall rôl, cyfrifoldebau ac atebolrwydd rheolwr**	**(a)** Cyfrifoldebau ac atebolrwyddau proffesiynol yng nghyd-destun fframweithiau deddfwriaethol, safonau a Chodau Ymddygiad ac Ymarfer Proffesiynol perthnasol **(b)** Gofynion deddfwriaethol, rheoleiddiol a sefydliadol sy'n gysylltiedig â'r Ddyletswydd Gonestrwydd a phwysigrwydd bod yn agored ac yn onest os aiff pethau o chwith **(c)** Atebolrwydd am ansawdd eich ymarfer eich hun a goruchwylio ymarfer eraill **(ch)** Pwysigrwydd cydnabod ffiniau eich rôl a'ch cyfrifoldebau a chydymffurfio â nhw **(d)** Sut a phryd i ofyn am gefnogaeth ychwanegol mewn sefyllfaoedd sydd y tu hwnt i'ch rôl, cyfrifoldebau, lefel o brofiad ac arbenigedd neu os byddwch yn ansicr ynghylch sut i fwrw ati mewn perthynas â mater gwaith

4.2	**Datblygu sgiliau arwain ac ymarfer moesegol sy'n cydnabod ac yn gwerthfawrogi tegwch, cydraddoldeb ac amrywiaeth**	**(a)** Defnyddio damcaniaethau a fframweithiau i fyfyrio ar eich sgiliau a'ch rhinweddau arwain eich hun a'u datblygu **(b)** Myfyrio ar y ffordd y mae eich ymarfer eich hun yn gwneud y canlynol: • mynd ati'n effeithiol i herio anghydraddoldeb yn effeithiol • hybu diwylliant sy'n: - deg, yn gynhwysol ac yn wrthwahaniaethol - gwerthfawrogi, cydnabod a dathlu amrywiaeth, hawliau a dewis • cadarnhau gwerthoedd a phroffesiwn y sector gofal plant **(c)** Gofyn am adborth gan eraill a defnyddio'r adborth hwnnw ar eich sgiliau arwain eich hun er mwyn gwella eich ymarfer **(ch)** Cydnabod a defnyddio'n sensitif y pŵer sy'n dod gyda'ch rôl
4.3	**Arwain a rheoli gweithio effeithiol mewn partneriaeth**	**(a)** Meithrin ymddiriedaeth a hyder gyda phartneriaid gan gydnabod eich rolau, cyfrifoldebau, atebolrwyddau ac arbenigedd chi eich hun ac eraill **(b)** Rhoi egwyddorion 'Cyd-ddibyniaeth Gadarnhaol' ar waith er mwyn cefnogi trefniadau effeithiol ar gyfer gweithio mewn partneriaeth **(c)** Arwain ymarfer sy'n hybu trefniadau gweithio cydweithredol **(ch)** Datblygu perthnasoedd effeithiol â phartneriaid, ond gan gynnal ffiniau proffesiynol clir **(d)** Cymryd camau i ddatrys heriau sy'n deillio o drefniadau gweithio mewn partneriaeth **(dd)** Cydymffurfio â phrotocolau cydweithio a rhannu gwybodaeth y cytunwyd arnynt **(e)** Hybu hawliau a llesiant plant a'u teuluoedd/gofalwyr yn barhaus gan ddefnyddio'r gweithle/lleoliad a gweithio gyda gweithwyr proffesiynol eraill **(f)** Ar y cyd â gweithwyr proffesiynol eraill, datblygu diwylliant ac amgylchedd sy'n cefnogi plant a theuluoedd/gofalwyr wrth iddynt fynegi'r hyn sy'n bwysig iddynt

4.4	**Arwain a rheoli gofynion gwybodaeth o ran cyflwyno, cofnodi, rhoi gwybod am a storio gwybodaeth**	**(a)** Fformat a diben adroddiadau a rhannu gwybodaeth a sut y dylid eu cyflwyno **(b)** Rhoi polisïau, gweithdrefnau ac ymarfer ar waith sy'n sicrhau cydymffurfiaeth â'r trefniadau ar gyfer cofnodi, cyflwyno, storio a rhannu gwybodaeth yn y lleoliad gwaith **(c)** Sicrhau bod eich cofnodion a'ch adroddiadau: • yn gywir • wedi'u dyddio • yn wrthrychol • yn ddealladwy • yn ddarllenadwy yn hygyrch • yn adlewyrchu safbwyntiau plant a'u teuluoedd/gofalwyr • yn parchu plant a'u teuluoedd/gofalwyr • yn gwahaniaethu rhwng ffaith a barn • yn cael eu cyflwyno i'r rheini y mae angen iddynt wneud penderfyniadau neu gymryd camau gweithredu • yn cael eu storio, eu rhannu a'u cadw'n unol â pholisïau sefydliadol, gofynion cyfreithiol ac egwyddorion diogelu data
4.5	**Sicrhau bod gofynion deddfwriaethol, safonau a Chodau Ymddygiad ac Ymarfer Proffesiynol yn cael eu bodloni wrth i'r unigolyn barhau i ddatblygu'n broffesiynol**	**(a)** Sicrhau eich bod yn cydymffurfio â gofynion deddfwriaethol, safonau a Chodau Ymddygiad ac Ymarfer Proffesiynol perthnasol ar gyfer datblygiad proffesiynol parhaus **(b)** Defnyddio llenyddiaeth, gwaith ymchwil ac adolygiadau perthnasol er mwyn sicrhau bod eich ymarfer yn gyfredol ac yn effeithiol **(c)** Gwerthuso ac adolygu eich gwybodaeth, eich dealltwriaeth a'ch sgiliau yn rheolaidd a myfyrio arnynt, gan ystyried yr elfennau canlynol perthnasol: • gofynion deddfwriaethol • safonau a fframweithiau • Codau Ymddygiad ac Ymarfer Proffesiynol • ymarfer wedi'i lywio gan dystiolaeth er mwyn nodi meysydd i'w gwella **(ch)** Defnyddio cyfleoedd datblygu i wella gwybodaeth, dealltwriaeth a sgiliau

Safon 5: Arwain a rheoli ymarfer sy'n hybu'r broses o ddiogelu plant

(Mae hyn yn cysylltu ag Uned 505 City & Guilds Lefel 5: Arwain a Rheoli Gofal, Chwarae, Dysgu, a Datblygiad Plant: Ymarfer)

Safon	Disgrifiad o'r canlyniad dysgu	Rhaid i'r dystiolaeth a gyflwynir ddangos bod gan y rheolwr ddealltwriaeth a phrofiad o'r canlynol:
5.1	**Arwain a rheoli cydymffurfiaeth â gofynion deddfwriaethol, rheoleiddiol a sefydliadol o ran diogelu plant**	**(a)** Rhoi polisïau, gweithdrefnau ac ymarfer ar waith sy'n galluogi gweithwyr i gydymffurfio â gofynion diogelu **(b)** Monitro cydymffurfiaeth â gofynion diogelu a chymryd camau lle na chydymffurfir â nhw **(c)** Rheoli perfformiad gweithwyr er mwyn bodloni gofynion deddfwriaethol, rheoleiddiol a sefydliadol mewn perthynas â diogelu
5.2	**Meithrin a chynnal gwybodaeth a dealltwriaeth am ddiogelu plant**	**(a)** Sicrhau bod gweithwyr yn deall y canlynol: • gwybodaeth am arwyddion a symptomau a all nodi bod plentyn wedi cael ei niweidio neu ei gam-drin, neu fod perygl o hynny, gan gynnwys radicaleiddio ac anffurfio organau cenhedlu benywod • gwybodaeth am ofynion lle ceir pryderon bod plentyn wedi cael ei niweidio neu ei gamdrin, neu fod perygl o hynny, gan gynnwys chwythu'r chwiban • y camau i'w cymryd os bydd pryder ynghylch diogelwch neu lesiant teuluoedd/gofalwyr • rôl gwahanol asiantaethau, gan gynnwys eiriolaeth, o ran diogelu plant • sut i osgoi camau gweithredu a datganiadau a allai gael effaith andwyol ar y gallu i ddefnyddio tystiolaeth mewn ymchwiliadau neu yn y llys yn y dyfodol, ond gan roi blaenoriaeth i amddiffyn plant **(b)** Defnyddio Adolygiadau o Ymarfer i feithrin gwybodaeth, dealltwriaeth a ffyrdd o weithio sy'n hybu'r broses ddiogelu **(c)** Myfyrio ar eich ymddygiad eich hun er mwyn sicrhau nad yw'n cyfrannu at sefyllfaoedd, camau gweithredu neu ymddygiad a all fod yn niweidiol neu'n sarhaus

5.3	**Arwain a rheoli ymarfer sy'n diogelu plant rhag cael eu niweidio a'u cam-drin**	**(a)** Sicrhau bod gweithwyr yn deall eu cyfrifoldeb i egluro wrth blant a'u teuluoedd/gofalwyr bod atebolrwydd arnynt i ddatgelu unrhyw wybodaeth am achosion posibl neu wirioneddol o niwed neu gam-drin **(b)** Sicrhau bod gweithwyr yn cael eu cefnogi i weithio gyda phlant ac eraill i gytuno ar weithdrefnau i'w dilyn os bydd sefyllfaoedd, digwyddiadau neu ymddygiad yn codi a allai arwain at achosion o niwed neu gam-drin **(c)** Sicrhau bod gweithwyr yn cael eu cefnogi i weithredu ar unwaith pan fyddant yn gweld arwyddion neu symptomau niwed neu gam-drin neu lle y datgelwyd gwybodaeth am hynny **(ch)** Sicrhau bod cofnodion ac adroddiadau yn bodloni gofynion deddfwriaethol a sefydliadol **(d)** Dilyn gweithdrefnau y cytunwyd arnynt ar gyfer cyflwyno adroddiadau a gwybodaeth am achosion a amheuir neu a ddatgelir o niwed neu gam-drin o fewn cytundebau cyfrinachedd **(dd)** Monitro effeithiolrwydd systemau ar gyfer diogelu plant a chymryd camau i wella ymarfer yn barhaus **(e)** Defnyddio trefniadau goruchwylio a chefnogi i ystyried effaith achosion a amheuir neu a ddatgelir o niwed neu gam-drin ar weithwyr, arnoch chi eich hun ac ar eraill **(f)** Cael mynediad i gefnogaeth ychwanegol mewn sefyllfaoedd sydd y tu hwnt i'ch arbenigedd, eich rôl a'ch cyfrifoldeb
5.4	**Arwain a rheoli ymarfer sy'n cefnogi hawliau, dewis, llesiant a pherthnasoedd cadarnhaol i hybu diogelu**	**(a)** Cefnogi gweithwyr i ddeall y cysylltiadau rhwng ymarfer plentyn-ganolog a'r broses o ddiogelu plant **(b)** Arwain y broses o ddatblygu diwylliant ac amgylchedd sy'n hybu ymarfer plentyn-ganolog wrth ddiogelu plant **(c)** Arwain y broses o ddatblygu diwylliant ac amgylchedd sy'n cefnogi perthnasoedd cadarnhaol rhwng gweithwyr a phlant a'u teuluoedd/gofalwyr **(ch)** Arwain y broses o ddatblygu diwylliant ac amgylchedd sy'n cefnogi plant a'u teuluoedd/gofalwyr i fynegi eu hofnau, eu pryderon, eu teimladau a'u gofidiau heb ofni y cânt eu gwatwar, eu gwrthod na'u cosbi **(d)** Sicrhau bod y lleoliad yn cyfathrebu mewn ffordd sy'n cydnabod cyfrinachedd o fewn ffiniau diogelu

5.5	**Arwain a rheoli ymarfer sy'n cefnogi cadw plant yn ddiogel**	**(a)** Arwain y broses o reoli ymarfer sy'n herio ymddygiad neu gamau gweithredu a all arwain at niwed neu gam-drin **(b)** Arwain a rheoli gwaith gyda phlant i nodi ffactorau, sefyllfaoedd a chamau gweithredu a all achosi neu arwain at niwed a cham-drin a'u hawliau i gael eu cadw'n ddiogel **(c)** Arwain a rheoli gwaith gyda phlant a/neu eu teuluoedd/ gofalwyr i nodi pa weithdrefnau sydd eu hangen er mwyn osgoi sefyllfaoedd a all arwain at niwed neu gam-drin **(ch)** Arwain a rheoli gwaith gyda phlant a/neu eu teuluoedd/ gofalwyr sy'n cytuno ar ffiniau teg, diogel, cyson a dealladwy i'w cadw'n ddiogel **(d)** Arwain y broses o reoli ymarfer sy'n helpu plant i gydnabod pan fydd ymddygiad tuag atyn nhw neu eraill yn amhriodol neu'n annerbyniol

Safon 6: Arwain a rheoli iechyd, diogelwch a diogeledd yn y gweithle / lleoliad

(Mae hyn yn cysylltu ag Uned 506 City & Guilds Lefel 5: Arwain a Rheoli Gofal, Chwarae, Dysgu, a Datblygiad Plant: Ymarfer)

Safon	Disgrifiad o'r canlyniad dysgu	Rhaid i'r dystiolaeth a gyflwynir ddangos bod gan y rheolwr ddealltwriaeth a phrofiad o'r canlynol:
6.1	**Deall gofynion deddfwriaethol a rheoleiddiol ar gyfer iechyd, diogelwch a diogeledd yn y gweithle/lleoliad**	**(a)** Gofynion deddfwriaethol a rheoleiddiol ar gyfer iechyd, diogelwch a diogeledd yn y gweithle/lleoliad **(b)** Cyfrifoldeb yr unigolyn ac eraill am iechyd, diogelwch a diogeledd yn y gweithle/lleoliad
6.2	**Monitro a pharhau i gydymffurfio â gofynion iechyd, diogelwch a diogeledd**	**(a)** Sicrhau bod systemau ar waith i roi'r wybodaeth ddiweddaraf i weithwyr ac eraill am newidiadau i bolisïau, gweithdrefnau ac arferion cyfreithiol a pholisïau, gweithdrefnau ac arferion y gweithle/lleoliad mewn perthynas ag iechyd, diogelwch a diogeledd **(b)** Sicrhau bod gweithwyr ac eraill yn ymwybodol o'r polisïau, y gweithdrefnau a'r arferion cyfreithiol a gweithle/lleoliad sydd eu hangen er mwyn sicrhau iechyd, diogelwch a diogeledd yn y gweithle/lleoliad **(c)** Monitro cydymffurfiaeth â gofynion iechyd, diogelwch a diogeledd a chymryd camau lle na chydymffurfir â nhw **(ch)** Arwain gwaith gydag eraill i nodi, asesu, lleihau a rheoli risgiau a pheryglon posibl yn amgylchedd y gweithle/lleoliad **(d)** Sicrhau y caiff cofnodion ac adroddiadau ar iechyd, diogelwch a diogeledd a rheoli risg eu cwblhau yn unol â gofynion deddfwriaethol a gofynion y gweithle/lleoliad

6.3	**Arwain a rheoli asesiadau risg iechyd a diogelwch i blant**	**(a)** Datblygu diwylliant ac ymarfer sy'n hybu hawliau plant i gymryd risgiau cadarnhaol wrth chwarae **(b)** Sicrhau bod gweithwyr yn helpu plant i asesu, cydbwyso a gwneud penderfyniadau am risgiau yn unol â'u cam a'u datblygiad **(c)** Arwain a rheoli'r broses o ddatblygu cynlluniau gofal neu chwarae unigol sy'n ystyried dewisiadau cadarnhaol o ran cymryd risgiau **(ch)** Gwerthuso sut y mae gwaith i ddadansoddi risgiau a manteision yn y gweithle/lleoliad yn: • helpu plant i gymryd risgiau cadarnhaol • herio agweddau sy'n osgoi risgiau **(d)** Sicrhau cydymffurfiaeth â gofynion ar gyfer cofnodi a storio gwybodaeth sy'n ymwneud â phenderfyniadau cadarnhaol o ran cymryd risgiau
6.4	**Rheoli'r risg o iechyd gwael sy'n gysylltiedig â gwaith**	**(a)** Asesu'r risgiau posibl yn y gweithle/lleoliad o ran iechyd gwael sy'n gysylltiedig â gwaith **(b)** Nodi a gweithredu dulliau sy'n helpu gweithwyr i osgoi achosion o iechyd gwael sy'n gysylltiedig â gwaith **(c)** Monitro achosion o iechyd gwael sy'n gysylltiedig â gwaith yn y gweithle/lleoliad gan gynnwys tueddiadau yn y gweithlu **(ch)** Cymryd camau i ymdrin ag achosion o iechyd gwael sy'n gysylltiedig â gwaith

Atodiad 3 - Ffyrdd a awgrymir o rannu cynnydd

Sut i rannu gwaith a chynnydd gyda'ch person a enwebwyd

Gallwch chi gwblhau'r fframwaith mewn ffordd sy'n addas i chi. Dylech chi a'ch person a enwebwyd gytuno ar ddull gweithredu sy'n syml ac yn ymarferol i'r ddau ohonoch chi. Gall yr awgrymiadau isod eich helpu i benderfynu beth fydd yn gweithio orau.

1) Rhannu ffolder ar-lein

Crëwch ffolder ar-lein (er enghraifft OneDrive, SharePoint, Google Drive) a'i rhannu gyda'ch person a enwebwyd.

Mae hyn yn sicrhau:

- bod yr holl ddogfennau'n cael eu cadw mewn un lle
- mae'r ddau ohonoch chi bob amser yn gweithio ar y fersiwn ddiweddaraf
- y gallwch drefnu ffeiliau'n glir mewn adrannau neu unedau.

Gallwch chi hefyd anfon neges e-bost at eich person a enwebwyd pan fydd darn newydd o waith yn barod i'w adolygu.

2) Rhannu dros e-bost

E-bostiwch eich dogfennau at eich person a enwebwyd wrth i chi eu cwblhau.

Os byddwch chi'n dewis y dull hwn:

- nodwch deitl yr e-bost yn glir (er enghraifft, Rhan A _Safon1.1 _140326)
- enwch eich dogfennau drwy ddefnyddio dyddiad neu rif fersiwn.

Mae hyn yn helpu'r ddau ohonoch i gadw golwg ar eich cynnydd.

3) Rhannu yn ystod cyfarfodydd adolygu

Trefnwch gyfarfodydd rheolaidd (ar-lein neu wyneb yn wyneb) i rannu eich cynnydd.

Er enghraifft:

- cyfarfodydd anffurfiol wythnosol neu bob pythefnos
- sesiynau adolygu misol.

Dewch â gwaith wedi'i argraffu neu rannwch eich sgrin i fynd drwy ddogfennau gyda'ch gilydd.

4) Ffolder bapur (os yw hynny'n well gennych)

Os nad yw dulliau digidol yn addas:

- cadwch ffolder sydd wedi'i threfnu'n glir
- trefnwch amseroedd i drosglwyddo gwaith newydd
- defnyddiwch nodiadau gludiog neu restr wirio i ddangos beth sydd angen ei adolygu.